

Verksamhetsberättelse

Tolk- och översättarinstitutet

2014

Verksamhetsberättelse

Tolk- och översättarinstitutet

2014

Institutionen för svenska och flerspråkighet
Tolk- och översättarinstitutet

Stockholms
universitet

Verksamhetsberättelse 2014
Tolk- och översättarinstitutet,
Institutionen för svenska och flerspråkighet vid
Stockholms universitet
www.tolk.su.se och www.su.se/svefler

Ansvarig utgivare: föreståndare Ingrid Almqvist
Redigering: Pia Nordin

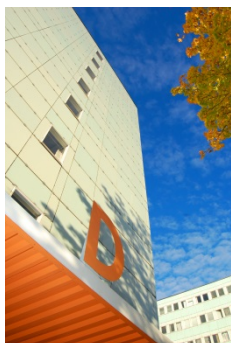
Tryck: Institutionen för svenska och flerspråkighet

Innehåll

1 Tolk- och översättarinstitutet	7
1.1 Organisation och uppdrag.....	7
1.2 Institutets styrelse	7
1.3 Institutets personal	7
2 Lokaler och IT	9
3 Ekonomi.....	10
3.1 Anslag och bidrag	10
3.2 Årsbokslut	10
3.2.1 TÖI:s medel för forskning och utbildning	10
3.2.2 Medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning.....	10
4 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå	11
4.1 Kursutbud och efterfrågan.....	11
4.2 Översättarutbildningar	11
4.3 Tolkutbildningar.....	12
4.4 Utvecklingsarbete.....	13
4.5 Examensarbeten	14
4.5.1 Kandidatuppsatser	14
4.5.2 Magisteruppsatser.....	14
4.5.3 Masteruppsatser	14
5 Forskarutbildning.....	16
5.1 Forskarutbildningskurser.....	16
5.2 Pågående avhandlingsarbeten	16
5.3 Extern handledning.....	16
6 Forskning.....	17
6.1 Pågående forskning.....	17
6.2 Externfinansierade forskningsprojekt	17
6.3 Workshops	19
6.4 Gästforskare, högre seminarier och gästföreläsningar	19
6.5 Work In Progress-seminarier	20
6.6 Ledande forskningsområde: utvärdering och ny omgång.....	20
6.7 Publikationer	20
6.7.1 Vetenskapliga publikationer.....	20
6.7.2 Övriga publikationer	22
7 Samarbete och samverkan.....	23
7.1 Utbildning och arbetsliv.....	23
7.2 Utbytesaval.....	23
7.3 TÖI och Svenskt översättarlexikon.....	23
7.4 Samverkan med det omgivande samhället.....	23
7.5 Deltagande i vetenskapliga konferenser, workshops och seminarier	24
8 Förtroendeuppdrag	26
8.1 Uppdrag inom Stockholms universitet.....	26
8.2 Medlem i redaktionskommittéer och referee-uppdrag.....	26
8.3 Andra uppdrag.....	27
9 Enstaka uppdrag.....	28
10 Övrigt	29

1 Tolk- och översättarinstitutet

1.1 Organisation och uppdrag

Vi finns på Universitetsvägen 10 D, plan 5.
Foto: Pia Nordin

Tolk- och översättarinstitutet (TÖI) ingår sedan 2013 i Institutionen för svenska och flerspråkighet som ett institut med en egen styrelse. Stadgarna för institutet fastställs av rektor som också utser föreståndare och styrelse för TÖI. Institutet leds av föreståndaren i samarbete med styrelsen vilka ansvarar för strategisk verksamhetsplanering, budget och uppföljning av verksamheten.

Institutet bedriver forskning och utbildning inom huvudområdet översättningsvetenskap, vilket omfattar såväl översättning som tolkning. Tolkutbildningar inom högskolan ges endast av TÖI i Sverige, likaså översättarutbildningar på grundnivå och forskarutbildning i översättningsvetenskap.

Enheten för utbildningstolkning är fortsatt knuten till Tolk- och översättarinstitutet, men kommer från och med 1 juli 2015 att ingå som en sektion i Studentavdelningen.

För vidare information om TÖI respektive Institutionen för svenska och flerspråkighet hänvisas till våra webbplatser: www.tolk.su.se och www.su.se/svefler.

1.2 Institutets styrelse

TÖI:s styrelse är utsedd för perioden 1 januari 2015–31 december 2017. I enlighet med stadgarna ska styrelsen:

- Särskilt främja verksamheten och ansvara för att institutet fullgör sina uppgifter.
- Fatta strategiska beslut om verksamhetens innehåll och utveckling.
- Besluta om budget och årsredovisning.
- Efter beredning avge förslag till institutionsstyrelsen avseende antagning till utbildning på forskarnivå i översättningsvetenskap.
- Avge förslag till institutionsstyrelsen avseende rekrytering av lärare/forskare.
- Fatta beslut om verksamhetsplan och budget.
- Fastställa verksamhetsberättelse.

Ledamöter i styrelsen är:

- Fil. dr Ingrid Almqvist, TÖI (ordf.)
- Docent Bo G. Ekelund, Engelska institutionen
- Docent Yvonne Lindqvist, TÖI (vice ordf.)
- Prof. Hanne Skaaden, Høgskolen i Oslo og Akershus (t.o.m. 31 dec. 2015)
- Prof. Cecilia Wadensjö, TÖI
- Bo Widegren, Sveriges Facköversättarförening (SFÖ)
- Elin Svahn (studeranderepresentant).

Under det gångna året har TÖI:s styrelse sammanträtt tre gånger. Styrelsen har bland annat fattat beslut om verksamhetsplan och budget samt tagit del av den ekonomiska uppföljningen av budgeten.

Stadgar för TÖI och mötesprotokoll, se www.tolk.su.se/om-oss/kontakt/styrelse.

Verksamhetsplan för TÖI 2014, se www.tolk.su.se/vb.

1.3 Institutets personal

Det lektorat i översättningsvetenskap med inriktning på tolkning som utlystes i december 2013 tillsattes under 2014 med fil. dr Elisabet Tiselius. Tiselius, som disputerat på ett ämne med anknytning till konferenstolkning och som själv är praktiserande EU-tolk, har

sedan hösten 2013 haft huvudansvaret för både utbildningen till tolk i offentlig sektor och för konferenstolkutbildningen på TÖI. Inför utbildningsstarten på höstterminen lyckades TÖI också rekrytera tre aktiva EU- och konferenstolkar som adjungerade lärare i språken engelska, franska och tyska. Därmed genomförs konferenstolkutbildningen för första gången med intern personal, vilket bidrar till kontinuitet i undervisningen och utvecklingsarbetet.

För undervisning inom kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning rekryterades under året en gästlärare och två adjungerade lärare som teckenspråkstolkklärare. Dessutom anställdes en utbildningskoordinator med uppgift att samordna den fortsatta uppbyggnaden av programmet som genomförs av TÖI och Avdelningen för teckenspråk.

Universitetslektor Ulf Norberg fick beviljat en sabbatstermin av Stockholms universitet och tillbringade vårterminen vid Helsingfors universitet på Institutionen för moderna språk, tysk översättning.

Den tekniskt/administrativa personalen inom institutet är samordnad med övrig T/A-personal inom institutionen under ledning av institutionens administrativa chef. Gruppen har under året fortsatt samordningsprocessen vad gäller webb, ekonomi, IT och utbildningsadministration. Två av TÖI:s administratörer har varit tjänstlediga under året och vikarier har tillsatts. En vaktmästare/institutionstekniker har anställts på institutionen under året.

I början av året avtackades ekonomen Ann Lorentz Baarman med delpension från sin anställning på TÖI. Likaså avtackades TÖI:s första professor, Birgitta Englund Dimitrova, i samband med sin pensionering.

Under 2014 hade institutet 20 anställda, varav sex tillsvidareanställda lärare/forskare och sex visstidsanställda lärare. Därtill tillkommer timplärare.

Föreståndare:

Fil. dr Ingrid Almqvist

Professorer:

Cecilia Wadensjö
Birgitta Englund Dimitrova, emerita

Docenter:

Yvonne Lindqvist

Adjungerade lärare:

Anna Carlqvist, teckenspråkstolkning
Viveka Holm, konferenstolkning
Elisabet Poignant, konferenstolkning
Mikaela Räihä, konferenstolkning
Malin Tesfazion, teckenspråkstolkning

Doktorander:

Lova Meister
Elin Svahn

Universitetslektorer:

Mats Larsson
Ulf Norberg
Jan Pedersen
Elisabet Tiselius

Gästlärare:

Jenny Lindström, teckenspråkstolkning

T/A-personal:

Jennica Andersson (vikarie läsåret 2014/15)
Morena Azbel Schmidt
Lena Grape
Kristin Löfgren (tjl. från sep. 2014)
Liisa Oittinen
Cathrine Ottosson (tjl. läsåret 2014/15)
Monique Zwanenburg Widingsjö (vikarie läsåret 2014/15)

2 Lokaler och IT

Under året har en tolkstudio på plan 2 i D-huset i Södra husen iordningsställt. Studio är utrustad med inhyrda konferenstolkbås och en under året upphandlad digital ljud- och bildanläggning, en dator med TÖI:s talbank och en dome-kamera. I anslutning till tolkstudio finns ett mindre rum, där studenter kan öva konsekutivtolkning i mindre grupper samt ägna sig åt egenstudier.

Hela institutionen gick under året över till Stockholms universitets Printomattjänst för kopiering, skanning och utskrifter, och de befintliga kopiatoravtalen kunde därmed avslutas.

I november migrerades TÖI:s epostkonton över i E-box i enlighet med IT-avdelningens riktlinjer.

Foto: Elisabet Tiselius

3 Ekonomi

3.1 Anslag och bidrag

TÖI tilldelas årligen särskilda medel av regeringen för sitt uppdrag att anordna tolk- och översättarutbildningar. Sedan 2013 tilldelas institutet, såsom värdinstitution, också särskilda medel för det nyinrättade kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning som TÖI genomför i samarbete med Institutionen för lingvistik/Avdelningen för teckenspråk.

För konferenstolkutbildningen (60 hp) som är mycket undervisningsintensiv och därför mycket kostnadskrävande har TÖI beviljats ett stödbidrag från Europaparlamentets Generaldirektorat för tolkning och konferenser på 150 000 euro.

TÖI har varit kraftigt underfinansierat vad gäller forskningsmedel från fakulteten jämfört med andra institutioner. De nya riktlinjerna för fördelning av forskningsmedel som Humanistiska fakulteten införde årsskiftet 2014/15 kommer att ge institutet väsentligt utökade forskningsmedel, vilket möjliggör en förstärkning av forskningsbasen genom nyrekryteringar av bland annat fler doktorander.

3.2 Årsbokslut

3.2.1 TÖI:s medel för forskning och utbildning

Sammantaget gick TÖI med ett överskott 2014. Det har uppstått bland annat genom att institutet fick EU-medel för konferenstolkutbildningen och att några tolkutbildningar har ställts in p.g.a. för få studenter. Det finns också ett ackumulerat kapital på 4,7 mkr. Arbetet med att ta fram kursbudgetar för samtliga kurser/utbildningar fortsätter och utgör ett bra underlag för att prognosticera kostnader.

3.2.1.1 Styrelsebeslut inför 2015

TÖI:s styrelse har beslutat att två doktorandtjänster ska utlysas under våren 2015 och finansieras ur de ackumulerade medlen respektive det utökade forskningsanslaget från fakulteten. Vidare ska en av TÖI:s lärare/forskare få forskningsledigt i två månader under höstterminen 2015 för att få möjlighet att skriva en forskningsansökning. Styrelsen fattade också beslut om att övriga fem tillsvidareanställda lärare/forskare ska ges tillfälle till vardera två månaders forskningsledighet för att skriva forskningsansökningar under budgetåren 2016–2017. Satsningen ska finansieras ur de ackumulerade medlen.

3.2.2 Medel för Kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning

För kandidatprogrammet får TÖI resp. Institutionen för lingvistik dels håp/hås-medel från fakulteten, dels ett extrabidrag per årsstudieplats från regeringen. Extrabidraget ges för de två första åren i programmet men behöver räcka till att finansiera även det tredje året som är undervisningsintensivt vad gäller tolkningsövningar.

Inför 2015 finns totalt 1 089 tkr ackumulerat i anslagsmedel och extrabidrag, vilket kommer att räcka för att täcka det underskott på 352 tkr som är beräknat för 2015.

4 Utbildning på grundnivå och avancerad nivå

4.1 Kursutbud och efterfrågan

Enligt regleringsbrev från regeringen ska Stockholms universitet/Tolk- och översättarinstitutet anordna tolk- och översättarutbildningar samt konferenstolkutbildning vid behov. Kurserna och utbildningarna är efterfrågade och söktrycket är på de flesta utbildningar mycket högt och genomströmningen mycket god.

Tolk- och översättarutbildningar är till sin karaktär undervisningstäta, eftersom det finns ett stort behov av praktiska övningar och mängdträning, vilket är särskilt tydligt på tolkutbildningarna. Det innebär att antagningstalen är relativt sett lågt satta för att säkerställa att undervisningen kan ske i små grupper.

	Registrerade studenter	
	vt -14	ht -14
GRUNDNIVÅ		
Program		
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 3		18
Kandidatprogram i språk och översättning, termin 4	19	
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 2	28	
Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning, termin 3		22
Fristående kurser, översättning		
Tolkning och översättning I, inriktning översättning 30 hp		25
Översättning till och från svenska II, 30 hp	21	
Översättning till och från svenska III, 30 hp		23
Kandidatkurs, översättning, 30 hp	4	11
Fristående kurser, tolkning		
Tolkning och översättning I, inriktning tolkning, 30 hp		6
Tolkning II, 30 hp	8	
Kandidatkurs, tolkning, 30 hp		6
AVANCERAD NIVÅ		
Program		
Masterprogram i översättningsvetenskap, inriktning japanska, termin 2	9	
Masterprogram i översättningsvetenskap, inriktning japanska, termin 3		8
Masterprogram i översättningsvetenskap, inriktning till/från engelska, termin 4	5	
Masterprogram i översättningsvetenskap, inriktning engelska, termin 1		7
Fristående kurser		
Översättningsvetenskaplig teori och metod, 15 hp		10
Konferenstolkning I, 15 hp		12
Konferenttolkning II, 15 hp		12
Examensarbete, magister	3	
Praktik inom översättning	4	1
Översättning från källspråk 2		1

4.2 Översättarutbildningar

Kandidatprogrammet i språk och översättning, som ges i samarbete med fakultetens språkinstitutioner, är det mest översökta programmet vid humanistiska fakulteten och ges kontinuerligt. TÖI är värdinstitution för programmet och första antagningen gjordes ht 2012. Studenterna börjar programmet med två terminers språkstudier i något av språken finska, franska, italienska, lettiska, litauiska, nederländska, polska, portugisiska, ryska,

spanska, tjeckiska eller tyska. Tredje och fjärde terminen läser studenten översättningsvetenskap på TÖI. Den femte terminen läses valfria kurser och sista terminen kan studenten välja att fördjupa sig antingen i sitt språk eller i översättningsvetenskap. Hittills har de flesta studenter på programmet valt att göra det sista året på TÖI.

Översättningskurser motsvarande fyra terminers studier finns också som fristående kurser på TÖI. Förkunskapskravet är 60 hp i något språkämne och 30 hp i svenska. Eftersom söktrycket är mycket högt, har de flesta som antas till kurserna ytterligare studier bakom sig.

Masterprogrammet i översättningsvetenskap startar varje höst. Ett godkänt antagningsprov där både käll- och målspråk testas krävs för att få börja programmet. Hittills har programmet varit inriktat på översättning från ett källspråk till svenska, ibland både till och från det aktuella källspråket. Under 2014 har inriktningarna japanska–svenska, engelska–svenska–engelska och engelska–svenska varit igång.

Under året har en arbetsgrupp arbetat med att revidera masterprogrammet och samtidigt anpassa det efter fakultetens riktlinjer så att de kurser som ingår i programmet ska kunna ingå som fristående kurser i fakultetens kurspool. Den första omgången enligt det nya konceptet startar hösten 2015.

På vårterminen gavs den fristående kursen Examensarbete för magisterexamen, 15 hp, som vanligt och på höstterminen den fristående kursen Översättningsvetenskaplig teori och metod I, 15 hp. Dessa kan kombineras med fakultetens kurser och resultera i en magisterexamen.

4.3 Tolkutbildningar

För närvarande anordnar TÖI tre tolkutbildningar: utbildning till tolk i offentlig sektor (tolkutbildning), utbildning till EU-tolk (konferenstolkutbildning) och utbildning till teckenspråkstolk (kandidatprogram i teckenspråk och tolkning). Behovet av kvalificerade tolkar är stort i Sverige och TÖI strävar efter att utveckla utbildningar som både fyller samhällets behov av professionella tolkar och behovet av forskning inom området. För att uppnå det senare målet är målsättningen att utforma en magisterkurs och masterprogram i tolkning under kommande verksamhetsår.

Tolkutbildning (90 hp)

Tolkstudion, plan D2
Foto: Elisabet Tiselius

Under 2014 har TÖI genomfört första omgången av tolkutbildningen (90 hp) i reviderad form och resultatet har varit positivt. Tre examensarbeten för kandidatexamen blev färdiga under året.

Målsättningen för revideringsarbetet har varit att ännu tydligare än tidigare profilera en tre terminer lång akademisk tolkutbildning inom ramen för en kandidatexamen för att på så sätt marknadsföra utbildningen för nya studentgrupper och öka rekryteringsunderlaget. Förkunskapskraven till den första terminen på tolkutbildningen är som tidigare minst två terminers språkstudier, men till termin två kan man numera söka med vilket tolkspråk som helst. Utbildningen har därmed fått ett generiskt upplägg med språkspecifika tolkningsövningar och stort fokus på tolkteknik, tolketik, tolkningsstrategier och analys av tolkning. Språkfärdigheten i svenska och tolkspråket testas i ett antagningsprov. Ytterligare en förändring är att tredje terminen på utbildningen numera utgörs av en kandidatkurs i stället för auktorisationsförberedande praktiska kurser. Det resulterar i fler examensarbeten, en viktig första byggsten i en akademisk progression inom området.

Konferenstolkutbildning (60 hp)

Europaparlamentet
Foto: Pietro Naj-Oleari

Under läsåret 2014/15 ger TÖI konferenstolkutbildningen om 60 hp för nionde gången. Kursen kommer framöver att ges vartannat år. För närvarande är behovet stort av att utbilda konferenstolkar för EU:s institutioner. Svenska politiker efterfrågar tolkning i större utsträckning än under början av 00-

talet och de första pensionsavgångarna bland konferenstolkarna är att vänta. För att få gå upp i EU:s ackrediteringstest krävs en genomgången tolkutbildning på avancerad nivå och ett godkänt slutprov.

För att bli antagen till konferenstolktutbildning på avancerad nivå krävs en fil. kand.-examen och ett godkänt antagningsprov där avancerade språkfärdigheter i två språk utöver svenska liksom omvärldskunskap testas. Studenterna tränas och examineras både i konsekutiv och simultan tolkning från två av språken engelska, tyska, franska till förstaspråket svenska med särskild tonvikt på simultan tolkning. Till utbildningen antogs 13 studenter, 8 med franska och 5 med tyska vid sidan av det obligatoriska språket engelska.

EU-kommissionens Generaldirektorat för tolkning stöttar utbildningen genom s.k. Pedagogisk Assistans i form av aktiva EU-tolkare som medverkar i undervisningen som språkstöd. Europaparlamentets Generaldirektorat för tolkning och konferenser ger ekonomiskt stöd åt utbildningen och bistår även genom s.k. virtuella konferenser där EU-tolkare lyssnar och bedömer studenternas tolkningar.

Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning (180 hp)

Seminarium i teckenspråk
Foto: Eva Dalin

Teckenspråkstolktutbildning bedrivs sedan slutet av 1960-talet på folkhögskolor i Sverige. Sedan länge har det framförts önskemål om en högskoleutbildning från såväl tolkanvändare som dövorganisationer. Hösten 2012 fick Stockholms universitet och TÖI ansvaret att planera en högskoleutbildning i teckenspråkstolkning. Höstterminen 2013 startade Kandidatprogram i teckenspråk och tolkning som TÖI genomför tillsammans med Avdelningen för teckenspråk vid Institutionen för lingvistik. Utbildningen tilldelas särskilda medel av regeringen och finansieras med samma anslag som folkbildningens teckenspråks- och dövblindtolktutbildningar.

Arbetet med att fortsatt utveckla programmet och samarbetet mellan institutionerna leds av en styrgrupp där TÖI:s föreståndare Ingrid Almqvist, Bernhard Wälchli, stf prefekt vid Institutionen för lingvistik, Johanna Mesch, föreståndare för Avdelningen för teckenspråk och Jennica Andersson, utbildningskoordinator ingår, liksom Lena Ericsson, ekonom vid institutionen. Under 2014 har arbetet med att ta fram kursplaner för de återstående terminerna inom programmet fortsatt liksom att planera för den viktiga praktikperioden inom programmet.

Höstterminen 2014 genomfördes den första delkursen i teckenspråkstolkning efter de första två terminernas intensiva studier i svenskt teckenspråk. TÖI har under året rekryterat tre teckenspråkstolkare. Två av dem arbetar redan vid Stockholms universitet som utbildningstolkare, dvs. som tolkar för döva och hörselskadade studenter. Den tredje är anställd som gästlärare och är tjänstledig från sin anställning som teckenspråkstolk vid Örebro tolkcentral.

4.4 Utvecklingsarbete

Under 2014 har en arbetsgrupp bestående av Yvonne Lindqvist, Ulf Norberg och Jan Pedersen arbetat med att ta fram en utbildningsplan och kursplaner för ett reviderat masterprogram i översättning. I och med det kommer man att kunna gå programmet med något av källspråken engelska, franska, tyska, spanska eller ryska och målspråket svenska. Tidigare har programmet givits med endast ett eller, som mest, två källspråk.

En kurs i översättningslokalisering, dvs. anpassning av en översatt text till målspråket och dess kultur, är under utveckling. Kursen är arbetslivsanpassad och innebär en förstärkning av professionsinriktningen. Den kommer att ingå i Översättning III, 30 hp.

Utbildningsplanen för kandidatprogrammet i teckenspråk och tolkning har också reviderats inför en förnyad antagning till programmet höstterminen 2015.

En tydligare profilering av områdena översättning respektive tolkning har gjorts i och med att den inledande kursen Tolkning och översättning I har delats upp i två tydliga studiegångar.

Arbetet med att utveckla en magister/masterutbildning i översättningsvetenskap med inriktning tolkning inleddes under året och kommer att fullföljas under 2015.

4.5 Examensarbeten

4.5.1 Kandidatuppsatser

Budziszweska, Magdalena: De kognitiva processerna i kontakttolkning (The cognitive processes in community interpreting).Handledare Elisabet Tiselius, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

Chavez Ruiz, Jessica: Stockholms spökhäus och andra ruskiga ställen, av Stig Linnell ("Stockholm's haunted houses and other terrible places": a semantic translation from Swedish to Spanish with a focus on functionality).Handledare Karin Tidström, språkhandledare José Delbono, examinator Yvonne Lindqvist.

Edfelt, Cecilia: Somligt förtiga, tillägga eller förändra? – Om tolkens avvikelser från originalyttranden i en kontakttolkningssituation (The Interpreter's deviations from source speech).Handledare Elisabet Tiselius, examinator Birgitta Englund Dimitrova

Flodén, Ulf: The Ordeal of Gilbert Pinfold – Om att bevara författarstilen i översättning (The Ordeal of Gilbert Pinfold – On preserving the style of the author in translation).Handledare Ulf Norberg, språkgranskare Ann-Marie Vinde, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

Hartvik, Heidi: Discover Ireland – lokalisering och översättning av en webbplats (Discover Ireland – Localization and Translation of a Website).Handledare Elisabet Tiselius, examinator Yvonne Lindqvist.

Kumpulainen, Oksana: Att översätta en underhållningsroman – En översättning från svenska till ryska av ett avsnitt ur Kajsa Ingemarssons roman "Lyckans hjul" (To translate popular fiction. Translation of a fragment from Kajsa Ingemarssons novel "Lyckans hjul" from Swedish into Russian).Handledare Ulf Norberg, språkhandledare Ludmila Pöppel, examinator Cecilia Wadensjö.

Sidorenko, Alina: En dag utan lögn – en översättningsteoretisk uppsats (A day without lies – A translation theoretical essay about translating life with everyday problems in Soviet Union Russia).Handledare Birgitta Englund Dimitrova, språkhandledare Hans Andersson, examinator Ulf Norberg.

Thomson, Thomas: Turtagnings signaler i tolkade samtal (Turn-taking signals in Interpreter-mediated interaction).Handledare Elisabet Tiselius, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

4.5.2 Magisteruppsatser

Damberg, Victor: Den magiska kritan – En kommenterad översättning från japanska till svenska av Abe Kōbōs novell 魔法のチョーク (Mahou no chooku). (The Magic Chalk – A translation and commentary of Abe Kōbō's short story 魔法のチョーク (Mahou no chooku)).Handledare Yvonne Lindqvist, språkhandledare Ulla Frisk, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

Wojtysiak, Zofia: Bara ett nagellack eller en iögonfallande kristallyta med djupa, klassiska färger? – Om översättning från svenska till polska av reklamtexter för Oriflame kosmetikaprodukter. (Just a nail polish or an eye-catching crystal surface with deep, classic colours? Translation from Swedish into Polish of advertising texts for Oriflame cosmetics.)Handledare Yvonne Lindqvist, examinator Cecilia Wadensjö.

4.5.3 Masteruppsatser

Dankis, Sofia: Subtitling the Internet – An investigation into subtitles for dynamic media (Undertexter på Internet – En undersökning av undertexter för dynamisk media).Handledare Jan Pedersen, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

Lilja, Sebastian: Översättning enligt normer – En kommenterad översättning av en IT-text (Translation according to norms. An annotated translation of an It-text).Handledare Yvonne Lindqvist, språkhandledare Lova Meister, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

von Rettig, Anna: Translating Expressive Prose using CAT Tools – An investigation into discerning the effects of segmentation in student translations (Översättning av expressiv prosa i CAT-verktyg – En undersökning av möjligheten att urskilja effekter av segmentering i studentöversättningar).Handledare Yvonne Lindqvist, examinator Birgitta Englund Dimitrova.

5 Forskarutbildning

5.1 Forskarutbildningskurser

Två av de obligatoriska forskarkurserna inom forskarutbildningen i översättningsvetenskap gavs under 2014. Under vårterminen utvecklade och ledde Yvonne Lindqvist kursen Översättningsvetenskapliga metoder, 10 hp. Förutom institutets två doktorander deltog två doktorander från andra institutioner vid Stockholms universitet och en från Uppsala universitet. Under höstterminen utvecklade och gav Birgitta Englund Dimitrova kursen Tolk- och översättarutbildning: didaktik, 7,5 hp.

5.2 Pågående avhandlingsarbeten

Lova Meister: *Undertextning – stilistiska perspektiv och strategier*. Huvudhandledare: Cecilia Wadensjö.Handledare: Jan Pedersen.

Elin Svahn: *Att bli professionell. Svenska översättares yrkesidentitet och översättaryrket som (semi)profession*. Huvudhandledare: Yvonne Lindqvist. Handledare: Kaisa Koskinen, Östra Finlands universitet.

5.3 Extern handledning

Institutets lärare/forskare handleder även doktorander vid andra institutioner på Stockholms universitet och vid andra universitet.

Marcus Axelsson, Institutionen för nordiska språk vid Uppsala universitet. *Den skandinaviska översättarens roll som återskapare av skönlitterär text: En studie av tre översättare*. Huvudhandledare: Ulla Börestam, Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. Handledare: Yvonne Lindqvist.

Lars Jämterud, Institutionen för kultur och kommunikation vid Linköpings universitet. *Filmöversättarens 'röst' i svenska undertexter baserade på engelskspråkig film*. Huvudhandledare: Karin Mårdsjö Blume, Linköpings universitet. Handledare: Jan Pedersen.

Adèle Greyer, Romanska och klassiska institutionen vid Stockholms universitet. *En studie om översättning (franska till svenska) av undertexter i franska förortsfilm*. Huvudhandledare: Francoise Sullet Nylander. Handledare: Jan Pedersen.

Magnus Dahnberg, Institutionen för moderna språk, Uppsala universitet. *Tolkmedierade samtal som rollspel*. Huvudhandledare: Ingrid Maier, Institutionen för moderna språk vid Uppsala universitet. Handledare: Cecilia Wadensjö. Disputation planerad till maj 2015.

Raphael Sannholm, doktorand vid Universitat Rovira i Virgili, Tarragona, Spanien. *Collaboration in the translation process*. Huvudhandledare: Anthony Pym. Handledare: Birgitta Englund Dimitrova.

6 Forskning

6.1 Pågående forskning

Vid TÖI bedrivs forskning inom ett flertal forskningsfält. Under året har Ulf Norbergs forskning fokuserat på skrivtolkning genom samarbetet med en forskargrupp vid Helsingfors universitet, men även på kognitiva processers förändring vid uppbyggandet av översättarkompetens.

Yvonne Lindqvist har under året arbetat vidare med projektet Litterära periferiers möten i översättning, se 6.2. Hon har även inlett samarbete med professor Stefan Helgeson vid Institutionen för kultur och estetik och professor Helena Wulff vid Socialantropologiska institutionen vid Stockholms universitet, samt docent Paul Tenngart (litteraturvetenskap) Språk- och litteraturcentrum vid Lunds universitet och docent Christina Kullberg (Franska språket och litteraturen) Institutionen för moderna språk vid Uppsala universitet för ansökan till Riksbankens Jubileumsfond vt 2014: *Cosmopolitan and Vernacular in World Literature*.

Birgitta Englund Dimitrova har studerat kombinationer av individuella drag i översättarens arbete manifesterade i översättarstil och processprofil inom projektet "Translator's individual space".

Jan Pedersen har varit aktiv inom sitt eget forskningsprojekt "Visualiserade metaforer i undertextning".

Elisabet Tiselius har inlett ett samarbete med forskargruppen Vårdvetenskaplig barn-cancerforskning vid Karolinska Institutet för att undersöka tolkanvändning och kommunikation inom högspecialiserad barnoncervård. Tiselius har tillsammans med Englund Dimitrova startat projektet "Kognitiva processer i dialogtolkning" under året och tillsammans har de fortsatt arbetet inom sitt projekt "Two sides of one coin?" om kognitiva processer i simultantolkning och översättning. Både är också aktiva inom forskarnätverket TREC (Translation–Research–Empiricism–Cognition; Thematic Network on Empirical and Experimental Research in Translation).

Cecilia Wadensjö har under året slutfört det EU-finansierade projektet "Qualitas" och tillsammans med Gunilla Jansson vid institutionen arbetat inom projektet "Flerspråkiga praktiker och pedagogiska utmaningar i äldreomsorgen", se 6.2.

Både Wadensjö och Tiselius har också bedrivit forskning om tolkutbildning.

6.2 Externfinansierade forskningsprojekt

TÖI deltar i följande externfinansierade forskningsprojekt:

Flerspråkiga praktiker och pedagogiska utmaningar i äldreomsorgen

www.su.se/svefler/forskning/forskningsprojekt

Finansiär: Vetenskapsrådet

Finansieringstid: 2014–2016

Projektledare: Gunilla Jansson

Projektmedarbetare: Cecilia Wadensjö m.fl.

Projektbeskrivning: Inom projektet "Flerspråkiga praktiker och pedagogiska utmaningar i äldreomsorgen" har Wadensjö huvudansvar för ett delprojekt som handlar om flerspråkiga praktiker i det konkreta omsorgsarbetet. Det bygger på data som samlas in av Gunilla Jansson i olika äldreboenden, där det förekommer icke-svensktalande äldre patienter. Delprojekten utgår från tolkning som en situerad, kommunikativ praktik, som detta definieras hos Wadensjö (1998). Centrala frågor är när och hur omsorgsarbetare och elever i praktik använder sina språkliga kompetenser, vilka funktioner tolkning och översättning fyller i vårdmöten, där en av deltagarna (personal och/eller elever i praktik) har kompetens i patientens språk.

Litterära periferiers möten i översättning – Förutsättningar för den karibiska litteraturen på svenska.

Finansiär: Vetenskapsrådet

Finansieringstid: 1 januari 2013–31 december 2014

Projektledare: Yvonne Lindqvist

Projektbeskrivning: Syftet med projektet är att studera hur den ”långväga” litteraturen från en svensk horisont finner sin väg in i det svenska litterära systemet via översättning. Projektet arbetar med hypotesen att utomeuropeisk litteratur, specifikt den karibiska litteraturen på spanska, franska och engelska, behöver konsekreras inom andra för Sverige tongivande kulturer (läs de engelskspråkiga kulturerna), innan svenska förläggare vågar satsa på en svensk översättning – ett fenomen som kallas för *dubbel konsekration*. Termen konsekration är hämtad från den franske kultursociologen Pierre Bourdieu (1930–2002) och betyder kortfattat litterärt erkännande. En franskkaribisk författares verk kommer alltså inte att översättas till svenska enligt hypotesen om det inte först erkänns inom den dominerande centrala franska kulturen och sedan översätts till engelska. Först då uppmärksammas verket också av svenska förläggare och beroende på hur många priser och omnämnanden verket fått internationellt blir det också intressant för svensk översättning.

Qualitas

www.qualitas-project.eu

Finansiär: EU via ett så kallat Action Grant (JUST/2011/JPEN/AG/2889)

Finansieringstid: 2012–2014

Projektledare: Cynthia Giambruno, Alicante Universitet, Spanien.

Medarbetare från TÖI: Cecilia Wadensjö.

Projektbeskrivning: Projektet syftade till att ta fram och sprida kunskap, som kan bidra till att förbättra förutsättningarna för EU:s medlemsstater att tillhandahålla tillförlitliga tolktjänster inom rättssystemet, dvs. i domstolsförhandlingar och i andra rättsliga sammanhang. Det har dels bestått av att samla tidigare erfarenheter, t.ex. genom att dokumentera och beskriva hur det förhåller sig med tolkservice, tolkutbildning och tolkauktorisation i samtliga medlemsstater idag, dels har projektet skrivit fram kriterier och system för bedömning av tolkkunskap och tolkkompetens som används idag, t.ex. i England, Holland och Sverige. Projektet tog avstamp i EU-direktivet 2010/64/EU, 16 juni, 2010, som stipulerar att alla EU-medborgare som är inblandade i brottmål ska ha rätt inte bara till assistans av tolk och/eller översättare, utan rätt till tolk- och översättartjänster av godtagbar kvalitet. Projektet involverade åtta europeiska universitet samt två organisationer, nämligen Legal Aid Board (Holland) och Chartered Institute of Linguists (UK). Projektets resultat har kommunicerats dels via föredrag på olika konferenser, dels genom en tryckt rapport och en interaktiv webbplats (se ovan), varifrån rapporten även kan laddas ner i pdf-format.

Översättning av material för kartläggning av nyanlända elevers literacy och numeracy och instruktion till tolkanvändare

Finansiär: Skolverket

Finansieringstid: december 2014–september 2015

Projektledare: Judith Crystal

Projektmedarbetare: Morena Azbel Schmidt, Cecilia Wadensjö

Projektbeskrivning: Projektet är en del av det större projektet ”Kartläggning av nyanlända elevers literacy och numeracy”. Kartläggningsmaterialet, inklusive informationsmaterial och lärarhandledning, ska översättas till 12 språk. En handledning till lärarna hur man använder tolk ska också utformas inom ramen för projektet.

6.3 Workshops

I mars arrangerades en workshop om syntolkning på TÖI, den tredje i raden. Workshopen samlade, som tidigare, aktiva på syntolkområdet: brukare, syntolkare, administratörer, lärare och forskare. De två tidigare har hållits på TÖI 2011 och på Lunds universitet 2013.

Programmet innehöll parallella fokusgruppdiskussioner, där seende och synskadade lyssnade på syntolkning av en film. Efter en gemensam diskussion hölls följande föreläsningar:

- Alexander Strukelj & Jana Holsanova, Lunds universitet: Vad tycker syntolkare och brukare är viktigt i syntolkning? Redovisning av enkätresultat.
- Fredrik Larsson, Punktskriftsnämnden: Sammanställning av riktlinjer för syntolkning.
- Jan Pedersen, TÖI: Medieöversättning, syntolkning och tillgänglighet.
- Lotta Lagerman, Fellingsbro folkhögskola: Om syntolkutbildningens pågående verksamhet.
- Niklas Karlsson, US, SRF: Molntjänster för syntolkning.

En samlingsvolym med bidrag från författare som deltagit i alla eller någon av de tre workshopparna kommer att ges ut under 2015, redigerad av Jana Holsanova, Cecilia Wadensjö och Mats André, med finansiellt stöd av Punktskriftsnämnden. För mer information, se www.tolk.su.se/om-oss/evenemang/konferenser-symposier-workshoppar.

6.4 Gästforskare, högre seminarier och gästföreläsningar

Affisch Högre seminarier. Foto ur konstboken "Gestaltningar", Ulrik Samuelsson, Adelstenarna, 1984

Med hjälp av de extramedel som institutionen fick vid sammanslagningen kunde tre gästforskare bjudas in till TÖI under höstterminen.

Sabine Braun, fil.dr och föreståndare vid Centre for Translation Studies, University of Surrey, Storbritannien, är en av de ledande forskarna inom bland annat videotolkning. Hon har även arbetat med att ta fram utbildningsmaterial på området, i form av interaktiva datormodeller för tolkövningar och tillsammans med Wadensjö m.fl., varit aktiv inom EU-projektet Qualitas (jfr 6.2). Under sitt besök på TÖI höll Sabine Braun ett högre seminarium under rubriken *On video interpreting*. Hon var även aktiv som föreläsare inom TÖI:s tolkutbildningar, samt höll två föreläsningar inom kursen "Översättningsvetenskaplig teori och metod" (magister och master-nivå), där hon framför allt koncentrerade sig på

forskningsmetod, inte minst när det gäller att bearbeta och analysera multimodal diskursdata.

Michaela Wolf, docent i översättningsvetenskap vid Graz universitet i Österrike, forskar om översättningssociologi, kulturella aspekter på översättning och tolkning, översättningshistoria, postkolonial översättning, feministisk översättning, översättning och migration/exil. Wolfs senaste arbeten fokuserar på översättning och tolkning i Tysklands koncentrationsläger under andra världskriget. Under sitt besök på TÖI höll hon två föreläsningar: *Constructing social reality: Activism and the politics of translation* och *Translation as social action: Communication in Nazi concentration camps*.

Henrik Gottlieb, fil.dr och föreståndare för Institut för Engelsk, Romansk og Germansk vid Köpenhamns universitet har sin bakgrund i forskning om undertextning och andra former av medieöversättning. Han forskar numera huvudsakligen kontrastivt med att beskriva engelskans påverkan på mindre språk. Vid sitt besök på TÖI höll han ett högre seminarium med titeln: *Anglicisms in Scandinavia(n) and the role of translation: Danish news discourse as a case in point*. I seminariet beskrev han engelskans inflytande över danska nyhetstexter och andra genrer; en situation som inte är helt olik den svenska.

Dr Gottlieb gav även en gästföreläsning på TÖI:s kurser i medieöversättning (grundnivå och avancerad nivå). Föreläsningens titel var *Subtitling – a polysemiotic puzzle* och behandlade komplexiteterna som kommer ur det semiotiska samspelet inom undertextade media.

Andra inbjudna utländska gäster vid högre seminarier under året:

9 maj. Professor Pirjo Kukkonen, Finsk-ugriska och nordiska institutionen; Svensk översättning, Helsingfors universitet, Finland. *Det semiotiska rummet i tv- och filmöversättning Om textningens semiosis: relevans med lagom redundans.*

26 maj. Professor Elizabeth Lowe McCoy, University of Illinois at Urbana-Champaign, föreståndare för Center for Translation Studies, School of Literatures, Cultures and Linguistics. *The Future of Translation Studies.*

21 november. J.Richard Stokbak Sciabà, statsauktorisert tolk och translator, Norge. *Att tolka Breivik.*

5 december. Universitetslektor Marja Kivilehto, Tammerfors universitet, Finland. *Om översättningslärares kunskapsgrunder.*

Institutets egna forskare höll följande högre seminarier:

7 februari. Docent Gunilla Jansson & professor Cecilia Wadensjö. Ad-hoc-tolkning inom äldreården – ett nystartat forskningsprojekt.

19 september. Universitetslektor Ulf Norberg. Skrivtolkning i Sverige – komprimering och kultur.

Doktorandseminarier:

4 april. Marcus Axelsson, doktorand vid Institutionen för nordiska språk, Uppsala universitet. *Skönlitterär översättning från franska och engelska till skandinaviska språk – rapport från avhandlingsarbete.*

16 januari 2015 (flyttat från december). Lova Meister. Tröskelbegrepp – översättningsvetenskap ur ett pedagogiskt perspektiv.

6.5 Work In Progress-seminarier

Under året samlades institutets lärare/forskare och doktorander vid fyra tillfällen för att gå igenom och diskutera utkast till plenarföreläsningar, artiklar m.m. som någon i gruppen höll på att arbeta med.

6.6 Ledande forskningsområde: utvärdering och ny omgång

2010 utsågs TÖI:s forskningsområde till ett potentiellt ledande forskningsområde vid humanistiska fakulteten. Vid halvårsskiftet 2014 lämnade TÖI, liksom övriga områden som utsetts till ledande eller potentiellt ledande områden, en rapport till fakulteten om forskningsaktiviteten under 2010–2014.

Vid samma tidpunkt lämnade TÖI in en ansökan till fakultetsnämnden om att översättningsvetenskap skulle bli utsett till ledande forskningsområde för perioden 2014–2018. Tyvärr bifölls inte ansökan av fakulteten. Rapport och ansökan finns på:

www.tolk.su.se/forskning.

6.7 Publikationer

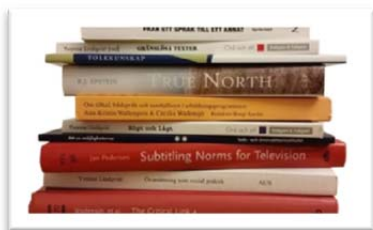

Foto: Pia Nordin

6.7.1 Vetenskapliga publikationer

6.7.1.1 Artikel/Kapitel i bok

Lindqvist, Yvonne (2014). "Three ways of dressing the Naked Chef in Scandinavia" (I) *True North. Literary Translation in the Nordic Countries*. (red. B.J. Epstein). Cambridge Scholar Publishing: Cambridge, 210–237.

- Lindqvist, Yvonne (2014). "Grammatical Metaphors in Translation – Cookery books as a case in point." (I) *Tradurre Figure. Translation of Figurative Language*. (eds. Donna Miller & Enrico Monti). Quaderni de CeSlic: Bologna, 167–180.
- Skaaden, Hanne & Cecilia Wadensjö (2014). "Some Foundational Considerations on the Testing of Interpreting Skills". In Giambruno, Cynthia (ed.) *Assessing Legal Interpreter Quality through Testing and Certification: The Qualitas Project*. Alicante: Alicante University Press, 17–26.

6.7.1.2 Artikel i konferensvolym

- Norberg, Ulf & Ursula Stachl-Peier (2014). "Translating between closely-related languages – Johan Falkberget's Christianus Sextus in Swedish". I: Epstein, B.J. (red.) *True North. Literary Translation in the Nordic Countries*. Newcastle: Cambridge Scholars, s. 65–83.
- Norberg, Ulf (2014). "Skrivtolkning i Svenskfinland och Sverige: En intervjustudie med aktörer på vuxendövtolkningsfältet". In: Hartama-Heinone, Ritva et al.: *MikAEL Electronic Proceedings of the KäTu Symposium on Translation and Interpreting Studies*. Vol. 8, s. 104–118.

6.7.1.3 Artikel i tidskrift

- Ehrensberger-Dow, Maureen, Birgitta Englund Dimitrova and Séverine Hubscher-Davidson (2014). "Introduction to the special issue". In *The Development of Professional Competence. Special Issue of Translation and Interpreting Studies*, Vol. 9, Number 1, 1–4.
- Englund Dimitrova, Birgitta and Elisabet Tiselius (2014). "Retrospection in translation and interpreting: Explaining the process?" In R. Muñoz Martín (ed.) *Minding translation. Con la traducción en mente. MonTi Special issue 1–2014*, 177–200.
- Englund Dimitrova, Birgitta (2014). "Till punkt och pricka? Översättarstil, normer och interpunktion vid översättning från bulgariska till svenska"; *Slovo. Journal of Slavic Languages, Literatures and Cultures*, 55, 77–99.
- Gossas, Carina & Ulf Norberg (2014). "Translating non-standard forms of reported discourse in children's books – Den tredje grottans hemlighet by Swedish author P.O. Enquist in French and German as a case in point". *TRANS Revista de Traductología*. 18, s. 85–105.
- Norberg, Ulf (2014). "Fostering self-reflexion in translator students: The value of guided commentaries". *Translation and Interpreting Studies* 9:1, s. 150–164.
- Tiselius, E. (2014). "Maktforhold i tolk-medierte institusjonelle samtaler" *Impuls: Tidsskrift for psykologi* 1:2014, 35–40.
- Tiselius, E. (2014). "Hva trenger tolkestudenten for å lære". *FLEKS – Scandinavian Journal of Intercultural Theory and Practice*.
- Tiselius, E. (2014). "Expertise without deliberate practice? The case of simultaneous interpreters." *The Interpreter's Newsletter* 18, 1–15.
- Wadensjö, Cecilia (2014). "Perspectives on role play: analysis, training and assessment" in Davitti, Elena & Pasquandrea, Sergio (eds.) Special Issue of *The Interpreter and Translator Trainer* 8(2), Dialogue Interpreting in Practice, 437–451.

6.7.1.4 Recensioner

- Lindqvist, Yvonne (2014). Review of The Annual Publication of the Society for Francophone Postcolonial Studies. *Intimate Enemies. Translation in Francophone Contexts*. (eds. Kathryn Batchelor & Claire Bisdorff) Karib. Nordic Journal for Caribbean Studies. nr. 1. Oslo: Novus Press, 127–131.
- Wadensjö, Cecilia (2014). 'Review of Modelling the Field of Community Interpreting: Questions of methodology in research and training', edited by Claudia Kainz, Erich Prunč, Rafael Schögler. Münster: LIT Verlag, 2011, in *Perspectives: Studies in Translatology*. DOI:10.1080/0907676X.2013.798081.

6.7.1.5 Redaktörsskap

Ehrensberger-Dow, Maureen, Birgitta Englund Dimitrova and Séverine Hubscher-Davidson. (Eds) (2014). *The Development of Professional Competence. Special Issue of Translation and Interpreting Studies*, Vol. 9, Number 1, 1–4.

6.7.2 Övriga publikationer

Hrabal, Bohumil (2014). *Den lilla staden där tiden stannade*. Översättning av Mats Larsson. Stockholm: Aspekt förlag.

7 Samarbete och samverkan

7.1 Utbildning och arbetsliv

Europaparlamentet
Foto: Pietro Naj-Oleari

En överenskommelse har slutits mellan Europaparlamentets Generaldirektorat för tolkning och konferenser och Stockholms universitet/TÖI avseende konferenstolkutbildningen och därmed ingår TÖI i det nätverk av europeiska institutioner som bedriver konferenstolkutbildning.

I april anordnade TÖI ännu en arbetsmarknadsdag för sina studenter. Den här gången deltog bland annat representanter för EU:s representation i Sverige, Terminologicentrum (TNC), Språktjänsten vid UD, Försvarets tolkskola och ett antal företag inom tolk- och översättarbranschen.

I november anordnade EU-kommissionens representation i Sverige och Generaldirektoratet för översättning en uppmärksammad workshop *Undersättning och övertolkning – Kvalitetssäkring av tolk- och översättartjänster* i Europahuset i Stockholm. TÖI tog en mycket aktiv del i planeringen av workshopen och deltog också i de båda paneldiskussionerna under dagen. Se workshopen på webben (scrolla ner till 20 november 2014):

http://ec.europa.eu/sweden/events/webstreaming/playlist_sv.htm

7.2 Utbytesavtal

Under året har det gjorts en översyn av alla befintliga utbytesavtal som institutionen har med utländska universitet. För TÖI:s del kvarstår ett utbytesavtal med Tammerfors universitet 2014–2020 för lärare, studenter och doktorander. Dessutom finns ett ettårigt avtal med Universitat Autònoma de Barcelona för studenter. Under 2015 kommer nya avtal att upprättas.

7.3 TÖI och Svenskt översättarlexikon

Svenskt översättarlexikon, en nationell biobibliografisk databas, under ledning av professor Lars Kleberg kom under våren 2014 med en förfrågan om TÖI i ett längre perspektiv kan ta över ansvaret för lexikonet. Lexikonet har tilldelats projektmedel från Riksbankens Jubileumsfond för perioden 2015–2017. TÖI har ställt sig positivt till att därefter ta över ansvaret för lexikonet under förutsättning att det tekniskt och ekonomiskt går att lösa. Docent Yvonne Lindqvist är sedan april 2014 medlem av den vetenskapliga redaktionskommittén. Läs mer på www.oversattarlexikon.se.

7.4 Samverkan med det omgivande samhället

Birgitta Englund Dimitrova har hållit två gästföreläsningar med titeln *Översättningsprocessen – aktuell forskning* för översättare anställda vid EU-kommissionens översättartjänst DGT i Bryssel och Luxemburg.

Mats Larsson har medverkat vid framtagningen av en utställning om den tjeckiske författaren Bohumil Hrabals liv och verk på Stadsbiblioteket (Caféet) i Stockholm, 14 april–5 maj. Han har också deltagit under *Via Hrabal*, en interaktiv presentation av Hrabal, iscensatt av författarens vänner och kollegor – bibliografen Tomáš Mazal, konstnären och illustratören Václav Špale och teaterregissören Ivo Krobot – på Stadsbiblioteket (Rotundan) i Stockholm den 22 april. Den 29 april medverkade han tillsammans med Alena Schagen från Tjeckiska centret vid en litteraturafton på Internationella biblioteket i Stockholm om Hrabal. På programmet stod uppläsning på tjeckiska och svenska samt presentation av romanen *Den lilla staden där tiden stannade* i översättning av Mats Larsson.

Ulf Norberg har hållit två föreläsningar om sin forskning kring skrivtolkning dels i samband med årsmötet för Föreningen för skriv- och TSS-tolkare i Örebro den 13 juni, dels för SVT Undertext, Sveriges Television, i Stockholm den 9 oktober.

Jan Pedersen höll en plenarföreläsning med titeln *Varför skriver de inte bara vad folk säger: Undertextens hemligheter avslöjade* på Språkdagen på Stockholms universitet 14 februari för inbjudna gymnasieelever. Som en del av Stockholms universitets satsning Universitetet på Plattan, höll han en öppen föreläsning under rubriken *Varför textremsan inte återger vad folk i teven säger* på Kulturhuset i Stockholm 15 mars. Den 12 mars höll Pedersen en inspirationsföreläsning med titeln *Allt är inte fel: undertextens begänsningar* på Öppet Hus vid Stockholms universitet. Vid två tillfällen höll han också gästföreläsningar om undertextning på Södertörns folkhögskola: 8 maj och 3 december.

Elisabet Tiselius har varit inbjuden till Universitetssjukhuset i Oslo och där hållit gästföreläsningen *Hva er en god tolk? Og hva gjør en god tolk*, till Barn- och ungdomspsykiatri i Oslo där hon talade över temat *Barn og tolking: Å vare tolk for sin familie – styrke eller svakhet?* samt till Europaparlamentet där hon föresläste om *Expertise and Deliberate Practice in Conference Interpreting*.

7.5 Deltagande i vetenskapliga konferenser, workshops och seminarier

Birgitta Englund Dimitrova

- Symposium till minne av professor Sven Gustavsson, vid Institutionen för moderna språk, Uppsala universitet. *Till punkt och pricka? Översättarstil, normer och interpunktion vid översättning från bulgariska till svenska.*
- Gästföreläsningar vid Jagellonska universitetet, Krakow, Polen. *Översättningsprocessen – aktuell forskning* och *Att översätta direkt tal – några problem och tendenser.*
- Gästföreläsning för studenter och lärare vid Slaviska institutionen, Stockholms universitet. *Översättningsprocessen – aktuell forskning.*
- Avslutningskonferens för projektet QUALETRA, Leuven universitet, Antwerpen.

Yvonne Lindqvist

- XII Symposium on Translation and Interpreting. KäTu. The Myths of Translation and Interpreting. Tammerfors universitet, 11–12 april. *Bibliomigrancy patterns concerning contemporary Caribbean literature translated into Swedish – some methodological issues.*
- Den tionde nationella workshoppen i Systemisk Funktionell Lingvistik (SFL) 9–10 oktober vid Stockholms universitet.
- Svenskans beskrivning 34. Lund 22–24 oktober. *Bibliomigrationens villkor. Ett skandinaviskt översättningsfält. Finns det?*
- Cosmopolitan and Vernacular Dynamics in World Literatures. Workshop på Stockholms universitet 10–12 november.
- Gästföreläsare vid Helsingfors universitet 28 november. *Om det skandinaviska översättningsfältet* (svenska översättningsseminariet) och *Metodologiska problem och lösningar* (TrAST-forskargemenskapens seminarium).

Ulf Norberg

- XII Symposium on Translation and Interpreting. KäTu. The Myths of Translation and Interpreting. Tammerfors, 11–12 april. *Condensation in print interpreting.*
- didTRAD Second International Conference on Research into Didactics of Translation. Barcelona, 8–9 juli. *Designing a translation course around text types.*
- ECOS 2014 (European Conference of STTs). Helsingfors, 22–24 augusti. Plenarföreläsning: *Print interpreters' strategies in text production.*
- Svenskans beskrivning 34. Lund, 22–24 oktober. *Skrivtolkning vs. direkttextning – vad karakteriserar olika former av simultan intralingval översättning inom svenskan?*
- Översättning för en ny generation. Workshop om översättning av barn- och ungdomslitteratur. Stockholm, 5 december. *Pettson på export. Pettson och Findus på*

franska, nederländska, norska, spanska och tyska. (Tillsammans med Carina Gossas, Marcus Axelsson, Sara Van Meerbergen.) och *Henning Mankells Katten som älskade regn på engelska och tyska.* (Tillsammans med Petra Thore.)

Jan Pedersen

- InATra: Interdisciplinary Approaches to Translation. Bydgoszcz, Polen 27–28 mars. Plenarföreläsning: *Foreign Voices and What to do with Them: An Interdisciplinary Analysis of AVT Choice.*
- Languages and the Media X, Berlin, Tyskland 5–7 november. *Subtitling Visualized Metaphors.*
- Gästföreläsning på Universitetet i Agder, Norge, 25 september. *Subtitling in general and in Scandinavia.*

Elisabet Tiselius

- 2nd International Conference on Non-Professional Interpreting and Translation. Germersheim, Tyskland. 29–31 maj. *Language Brokering by Children in Sweden – mapping a project.*
- FIT XXth World Congress. Berlin, Tyskland. 4–6 augusti. *The future is now: Virtual learning environments and the digital revolution in interpreter education.*
- 1st International Conference on Community Translation. Sydney, Australia. 11–13 september. *Translating for the Community in Sweden and the Nordic Countries.*
- Gästföreläsning vid Universitetet i Oslo. *(Re) Defining Expertise and Deliberate Practice in Interpreting.*
- Gästföreläsning vid Högskolan i Bergen. *Experience, Expertise and Deliberate Practice.*
- Gästföreläsning vid Johannes Gutenberguniversitetet – Germersheim och Fachhochschule Köln. *(Re?) Definition of Expertise and Deliberate Practice in Interpreting.*

Cecilia Wadensjö

- TrAST-forskargemenskapens metodologidag, Moderna språk & finska, finskugriska och nordiska institutionen, Helsingfors universitet, Finland, 16 januari. Plenarföreläsning: *Transkription och analys av naturligt förekommande (icke-experimentell) inspelad diskursdata.*
- XII Symposium on Translation and Interpreting. KäTu. The Myths of Translation and Interpreting. Tammerfors universitet, 11–12 april. Plenarföreläsning: *On Myths about Interpreting and their Revelation.*

8 Förtroendeuppdrag

8.1 Uppdrag inom Stockholms universitet

Yvonne Lindqvist

Ledamot i styrelsen för Institutionen för svenska och flerspråkighet samt i styrelsen för TÖI. Stf. föreståndare på TÖI.

Cecilia Wadensjö

Ledamot i styrelsen för Institutionen för svenska och flerspråkighet samt i styrelsen för TÖI.

8.2 Medlem i redaktionskommittéer och referee-uppdrag

Birgitta Englund Dimitrova

Medlem av vetenskapliga kommittén för:

- Interpreting
- Perspectives
- Studies in Translatology
- Across languages and cultures
- Hermes, journal of language and communication.

Referee-uppdrag:

- The interpreter and translator (1)
- Translation & Interpreting (2)
- International Journal of Bilingualism (1)
- Bokmanuskript Benjamins förlag (1).

Yvonne Lindqvist

Medlem av vetenskapliga kommittén för:

- Svenskt översättarlexikon.

Referee-uppdrag:

- Perspectives (1)
- Studies in Translatology (1)
- Antologin The Translation Profession: Centers and peripheries. EST-panel i Germersheim 2013.

Jan Pedersen

Medlem i redaktionskommittén för:

- Perspectives
- Studies in Translatology.

Referee-uppdrag:

- Perspectives (1)
- Journal of Specialized Translation (1)
- The Translator (1)
- Proceedings, Media for All 5 (1).

Elisabet Tiselius

Referee-uppdrag:

- Translation and Interpreting Studies (1)
- Target (1)
- Interpreting (1)
- The Interpreter and Translator Trainer (1).

Cecilia Wadensjö

Medlem i redaktionskommittén för

- Interpreting.

Referee-uppdrag:

- Translation and Interpreting Studies (1)
- The Translator (1)
- Interpreting (2)
- FLEKS – Intercultural Theory and Practice (2)
- Svenskans beskrivning (2)
- Perspectives – Studies in Translatology (1).

8.3 Andra uppdrag

Birgitta Englund Dimitrova

- Medlem i arbetsgrupp för Nordiska slavistmötet, 2016.
- Medlem i vetenskapliga kommittén för kongress European Society for Translation Studies, 2016.
- Medlem i Translation Grant Committee, European Society for Translation Studies.

Mats Larsson

- Medlem av Svenska institutets nämnd för undervisningsfrågor (1 sep. 2010–; fr.o.m. 1 sep. 2014 ordf.).

Jan Pedersen

- Ordförande för ESIST, European Association for Studies in Screen Translation.

Cecilia Wadensjö

- Medlem i Kammarkollegiets rådgivande nämnd.

9 Enstaka uppdrag

Birgitta Englund Dimitrova

- Opponent vid slutseminarium för doktorand Magnus Dahnberg, Slaviska språk, Institutionen för moderna språk, Uppsala universitet.
- Expertuppdrag vid EU-kommissionens översättartjänst DGT: bedömning och utvärdering av ansökningar till medlemskap i nätverket European Master's in Translation
- Expertuppdrag för Kammarkollegiet: kartläggning av facköversättningssituationen i Sverige och förslag till nytt provformat för auktorisation av translatorer. Uppdraget slutfördes i december 2014 i form av en rapport, som planeras publiceras under 2015.

Mats Larsson

- Examinator vid framläggningen av Eva-Kersti Almeruds fil.lic.avhandling *Ota Pavels sagovärld – Biografiska, narratologiska och språkliga perspektiv på Ota Pavels författarskap*. Slaviska institutionen, Stockholms universitet, 23 oktober.

Yvonne Lindqvist

- Medlem i organisationskommittén för Den tionde nordiska workshopen i Systemisk Funktionell Lingvistik (SFL) i oktober vid Stockholms universitet.

Elisabet Tiselius

- Granskat ansökningarna vid tillsättning av doktorandtjänst vid högskolan i Oslo och Akershus.

Cecilia Wadensjö

- Fakultetsopponent av doktorsavhandling skriven vid universitetet i Utrecht, med titeln *Reconsidering Interpreter Training Models in Light of Divergent Contexts: When Europe Meets China*. Doktorand: Jie Liu.Handledare: Ton Naaijken.

10 Övrigt

TÖI vände sig i november 2014 till Arbetsmarknadsdepartementet med en skrivelse och efterfrågade en utökning av det så kallade tolkregistret. Registret upprätthålls av Kammarkollegiet och tillkom 2011 på uppdrag av det dåvarande Integrations- och jämställdhetsdepartementet i syfte att tillhandahålla uppgifter om utbildade tolkar för tolkanvändare m.fl. I dagsläget kan endast de som genomgått den så kallade sammanhållna tolkutbildningen på folkhögskolor och studieförbund registrera sig. Detta gör det svårare att rekrytera studenter till högskoleutbildningen, bland annat därför att den som inte är registrerad får en lägre ersättning som frilansande tolk. Konstruktiva samtal har förts med departementet och avsikten förefaller vara att uppdra åt Kammarkollegiet att utvidga registret till att omfatta även dem som genomgått TÖI:s tolkutbildning och möjligen även dem som genomgått konferenstolkutbildning och teckenspråkstolkutbildning. Skrivelsen finns på www.tolk.su.se/skrivelser.

Med anledning av regeringens avisering i höstpropositionen om att en avgörande del av Terminologicentrum TNC:s anslag skulle upphöra från och med 2016 skickade Institutionen för svenska och flerspråkighet, på initiativ av TÖI, en skrivelse till Näringsdepartementet med uppmaningen att inte göra någon neddragning i medelstilledningen. Skrivelsen finns på www.tolk.su.se/skrivelser.

Institutionen för svenska och flerspråkighet Tolk- och översättarinstitutet

Institutionen för svenska och flerspråkighet Tolk- och översättarinstitutet
106 91 Stockholm Tfn 08-16 20 00 www.su.se/svefler www.tolk.su.se

**Stockholms
universitet**